

4.1 Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ)

Algemene informatie

Context van de brancheverbijzondering	<p>De verzorgende-IG werkt in verschillende branches van de verpleging en verzorging. Hieronder wordt de context van de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) beschreven.</p> <p>De verzorgende-IG in de GGZ werkt met zorgvrager(s) van alle leeftijden, met laag- tot gemiddeld complexe psychosociale of psychiatrische stoornissen of een verslaving.</p> <p>Ze is werkzaam in de intra-,trans- en extramurale settings, zoals: geïntegreerde GGZ-instellingen, Regionale Instellingen voor Beschermende Woonvormen (RIBW), instellingen voor verslavingszorg, instellingen voor forensische psychiatrie, thuissituatie of een combinatie hiervan.</p> <p>Wegens de stabiliteit en voorspelbaarheid, werkt de verzorgende-IG voornamelijk in de ouderenpsychiatrie en deels bij de chronische (laag complexe) volwassenenpsychiatrie.</p> <p>In de geestelijke gezondheidszorg is er veel contact met het netwerk van de zorgvrager. En natuurlijk met de andere hulpverleners om de cliënt heen: begeleiders, de gedragskundige, de arts, enzovoort.</p>
Typerende beroepshouding	<p>De verzorgende-IG in de GGZ is sociaal en communicatief vaardig: ze is in staat haar communicatie aan te passen op de psychische gemoedstoestand van de zorgvrager.</p> <p>Kenmerkend voor de verzorgende-IG in de zorgverlening is het op een passende manier omgaan met het netwerk van zorgvragers met een psychiatrische problematiek of verslavingsproblematiek, omdat het de kwaliteit van leven van de zorgvragers kan vergroten.</p> <p>Een belangrijk aandachtspunt voor de verzorgende-IG in deze branche is dat zij duidelijk haar grenzen aangeeft; zorgvragers en betrokkenen moeten duidelijk weten wat wel en niet van haar verwacht kan worden. Ze besteedt aandacht aan zelfreflectie en –hantering. Ook is ze in staat om methodisch en herstelgericht te handelen in de psychiatrische context van de zorgvrager en kan zij ondernemend denken.</p>
Niveau van de beroepsuitoefening	Niveau 3
Rol en verantwoordelijkheden	<p>De verzorgende-IG in de GGZ heeft een uitvoerende en begeleidende rol. In het primaire proces is ze verantwoordelijk voor haar eigen werk. De verzorgende-IG stelt niet zelf het zorgplan op. De verzorgende-IG is verantwoordelijk voor het plannen, organiseren en uitvoeren van de gekozen en afgesproken interventies zoals opgenomen in het zorgplan. Ze handelt bij het uitvoeren van de zorg en ondersteuning binnen de wet- en regelgeving en binnen de richtlijnen/voorschriften en protocollen van de instelling. De verzorgende-IG is verantwoordelijk en aansprakelijk voor haar handelen. Ze is zelf verantwoordelijk voor het op peil houden van haar deskundigheid, bevoegdheid en bekwaamheid. Ze reflecteert op haar eigen handelen en kan gemaakte keuzes beargumenteren. Ze verantwoordt haar handelen aan degene die haar de zorgvrager heeft toegewezen en overlegt hiermee wanneer er veranderingen optreden in de zorgbehoefte/wensen van de zorgvrager of als er bijzonderheden zijn die haar verantwoordelijkheid en/of deskundigheid te boven gaan.</p>
Complexiteit	<p>De verzorgende-IG in de GGZ is in staat te werken volgens routines, standaardprocedures en combinaties van (standaard) procedures. De verzorgende-IG werkt in laag tot gemiddeld complexe situaties, waarbij de gezondheidstoestand van de zorgvrager doorgaans weinig wisselt. Ze werkt in voorspelbare, niet-levensbedreigende situaties. Zij kan echter wel te maken hebben met veranderingen in de zorgvraag en wensen van de zorgvrager en naaste omgeving en moet daarop reageren. De werkzaamheden die zij verricht zijn divers en vooral praktisch en concreet van aard. De verzorgende-IG beschikt vooral over beroeps- c.q. branchespecifieke kennis en vaardigheden, daarnaast over contextgebonden vaardigheden.</p>

Wettelijke beroepsvereisten	Ja, VWS (Bron: wet BIG, artikel 34, Staatsblad, november 1993)
Branche vereisten	Nee
Nederlands en (moderne) vreemde talen, rekenen en wiskunde	In overeenstemming met de wet Referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen zijn de voor het mbo vastgestelde referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van toepassing. Voor deze kwalificatie zijn het referentieniveau Nederlands en het referentieniveau rekenen vastgesteld op 2F. De beroepseisen ten aanzien van Nederlands en rekenen zijn beschreven in deel C van dit dossier.

2.3 Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ)

Kerntaak 1 Bieden van zorg en ondersteuning op basis van het zorgdossier

Proces-competentie-matrix Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ)

Kerntaak 1 Bieden van zorg en ondersteuning op basis van het zorgdossier		Competenties																						
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "Klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen	Omgaan met verandering en aanpassen	Met druk en tegenslag omgaan	Gedrevenheid en ambitie tonen
Bedrijfsmatig handelen																								
Ondernemend en commercieel handelen																								
Gedrevenheid en ambitie tonen																								
Met druk en tegenslag omgaan																								
Omgaan met verandering en aanpassen																								
Instructies en procedures opvolgen																								
Kwaliteit leveren																								
Op de behoeften en verwachtingen van de "Klant" richten																								
Plannen en organiseren																								
Leren																								
Creëren en innoveren																								
Onderzoeken																								
Materialen en middelen inzetten																								
Analyseren																								
Formuleren en rapporteren																								
Vakdeskundigheid toepassen																								
Presenteren																								
Overtuigen en beïnvloeden																								
Relaties bouwen en netwerken																								
Ethisch en integer handelen																								
Samenwerken en overleggen																								
Aandacht en begrip tonen																								
Begeleiden																								
Aansturen																								
Beslissen en activiteiten initiëren																								
Werkprocessen																								
1.1	Stelt (mede) het zorgplan op				x				x		x	x		x										
1.2	Biedt persoonlijke verzorging en observeert gezondheid en welbevinden					x	x				x								x					
1.3	Voert verpleegtechnische handelingen uit											x	x							x				
1.4	Voert partusassistentie uit																							
1.5	Begeleidt een zorgvrager			x	x														x					
1.6	Begeleidt een groep zorgvragers			x																	x			
1.7	Ondersteunt bij wonen en huishouden												x						x		x			
1.8	Geeft voorlichting, advies en instructie									x			x											

Kerntaak 1 Bieden van zorg en ondersteuning op basis van het zorgdossier		Competenties																								
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y
		Beslissen en activiteiten initieren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwach- tingen van de "Klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen	Omgaan met verandering en aanpassen	Met druk en tegenslag omgaan	Gedrevenheid en ambitie tonen	Ondernemend en commercieel handelen	Bedrijfsmatig handelen
Werkprocessen																										
1.9	Hanteert crisissituaties en onvoorziene situaties					X														X		X				
1.10	Stemt de zorgverlening af					X												X								
1.11	Evalueert de zorgverlening				X						X		X													

Betekenis van de kerntaak voor deze brancheverbijzondering

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze brancheverbijzondering. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ)

Kerntaak 1 Bieden van zorg en ondersteuning op basis van het zorgdossier			
1.1 werkproces: Stelt (mede) het zorgplan op			
Omschrijving	De verzorgende-IG in de GGZ verzamelt gegevens <i>over dreigende of gezondheidsproblemen</i> om de zorgbehoeften- en ondersteuningsbehoeften van de zorgvrager, veelal in overleg met naasten, in kaart te brengen. <i>Zij voert een anamnesegegesprek/ intake met de zorgvrager, eventueel gesteund door naasten en houdt hierbij rekening met psychosociale, psychiatrische en verslavingsproblematiek en de gevolgen hiervan voor het dagelijks functioneren. Ze maakt gebruik van haar kennis over stoornissen, beperkingen, functioneringsproblemen en ziektebeelden van zorgcategorieën in de GGZ.</i> De verzorgende-IG analyseert de verzamelde gegevens, formuleert mede zorg- en ondersteuningsdoelen en passende activiteiten. <i>Daarbij legt zij het accent op de behandeling. Ze levert een bijdrage aan het behandelplan en houdt daarbij rekening met de duur van de zorgrelatie.</i> Ze vraagt de cliënt en eventueel betrokkenen om instemming.		
Gewenst resultaat	Een behandelplan met duidelijke doelen en activiteiten, dat is besproken met de zorgvrager en waarin rekening is gehouden met zijn specifieke wensen, mogelijkheden en omstandigheden.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Aandacht en begrip tonen	<ul style="list-style-type: none"> • Luisteren • Inleven in andermans gevoelens 	De verzorgende-IG in de GGZ luistert en kijkt aandachtig naar de gezondheidssituatie, de zorgbehoeften en de leefomstandigheden van de zorgvrager en naasten, leeft zich in in de gevoelens van de zorgvrager en de mogelijkheid van naasten om te participeren in de zorgrelatie, zodat de zorgvrager en betrokkenen op gepaste wijze worden betrokken bij het opstellen van het behandelplan.	<ul style="list-style-type: none"> • Algemeen: • Kennis van multipathologie • Gespreksvaardigheden • ICT vaardigheden: zorginformatiesystemen • Nederlands - schrijfvaardigheid • Kennis van leer-, opvoedings- en gedragsproblemen • Kennis van methoden van gegevensverzameling • Kennis van anatomie en fysiologie • Kennis van technologische toepassingen • - • Branchespecifiek: • Kennis van de zorgcategorieën van de GGZ
Overtuigen en beïnvloeden	<ul style="list-style-type: none"> • Overeenstemming nastreven • Gesprekken richting geven • Onderhandelen 	De verzorgende-IG in de GGZ leidt het intakegesprek met de zorgvrager in duidelijke banen, kijkt naar de verschillende belangen en mogelijkheden en probeert er uit te halen wat realistisch gezien mogelijk is, en streeft daarbij overeenstemming na en creëert draagvlak, zodat alle betrokkenen met het behandelplan kunnen instemmen.	
Formuleren en rapporteren	<ul style="list-style-type: none"> • Correct formuleren • Nauwkeurig en volledig rapporteren • Vlot en bondig formuleren 	De verzorgende-IG in de GGZ verwerkt verkregen gegevens accuraat, zij formuleert op correcte wijze en kernachtig de doelen en activiteiten, zodanig dit voor alle betrokkenen inzichtelijk en begrijpelijk is.	
Vakdeskundigheid toepassen	<ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	De verzorgende-IG in de GGZ maakt gebruik van haar kennis over stoornissen, beperkingen, functioneringsproblemen en ziektebeelden van alle zorgcategorieën, weet vragen te beantwoorden, zodat ze verantwoorde doelen kan stellen in het behandelplan.	

Kerntaak 1 Bieden van zorg en ondersteuning op basis van het zorgdossier

1.1 werkproces: Stelt (mede) het zorgplan op

Analyseren	<ul style="list-style-type: none">• Informatie genereren uit gegevens• Conclusies trekken• Verbanden leggen	De verzorgende-IG in de GGZ analyseert de verzamelde gegevens, legt de juiste verbanden en trekt logische conclusies, zodat ze de zorgbehoefte op adequate wijze in kaart brengt, de juiste zorg- en begeleidingsdoelen opstelt en hierbij geschikte activiteiten kiest.	<ul style="list-style-type: none">• Kennis van ziektebeelden gericht op psychosociale stoornissen, psychiatrische aandoeningen en verslaving• Kennis van recht en ethiek• Verbale en non-verbale communicatieve vaardigheden• Psychiatrische ziektebeelden• Rehabilitatie en revalidatie
------------	---	--	--

Kerntaak 1 Bieden van zorg en ondersteuning op basis van het zorgdossier

1.2 werkproces: Biedt persoonlijke verzorging en observeert gezondheid en welbevinden

Omschrijving	De verzorgende-IG in de GGZ ondersteunt de zorgvrager bij persoonlijke verzorging, bijvoorbeeld bij eten en drinken, uitscheiding, mobiliteit, waak- en slaapritme en het voorkomen van verwaarlozing. Ze sluit aan op de mogelijkheden en de psychische gemoedstoestand van de zorgvrager en houdt rekening met problemen die de communicatie kunnen beperken. Ze observeert en signaleert continu kleine veranderingen en bewaakt hiermee de gezondheidstoestand en het welbevinden. Ze past continu risicosignalering toe om zorg te dragen voor de veiligheid van de zorgvrager. Ze rapporteert de bevindingen aan betrokken deskundigen en zet zonodig vervolgstappen in gang. Zij biedt in voorkomende gevallen terminale zorg en ondersteuning, en voorkomt daarbij zoveel mogelijk (bed)complicaties en ongemakken. De verzorgende-IG schakelt deskundigen in als een zorgvrager is overleden. Zij zorgt voor een eerste opvang van naasten.		
Gewenst resultaat	De ondersteuning bij persoonlijke en eventueel terminale zorg is op een professionele manier uitgevoerd, waarbij zoveel mogelijk rekening is gehouden met de wensen van zorgvrager en naasten. De gezondheidstoestand is nauwkeurig gerapporteerd.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Samenwerken en overleggen	<ul style="list-style-type: none"> Anderen raadplegen en betrekken Afstemmen Proactief informeren 	De verzorgende-IG in de GGZ schakelt indien wenselijk andere zorgverleners in; zij overlegt regelmatig met hen, informeert alle betrokkenen volledig en meldt tijdig belangrijke zaken, zodat er een professionele samenwerking bestaat rondom de persoonlijke verzorging.	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen: Kennis van normen en waarden organisatie/ instelling kennis van stoornissen, beperkingen, functioneringsproblemen en ziektebeelden mbt de zorgcategorieën Kennis van observatiemethodieken Kennis van persoonlijke verzorging Sociale vaardigheden Kennis van verlies- en rouwverwerking Beroepsethiek Vaardigheden mbt risicosignalering Kennis van technologische toepassingen Kennis van ergonomie: tiltechnieken -
Ethisch en integer handelen	<ul style="list-style-type: none"> Ethisch handelen Integer handelen Verschillen tussen mensen respecteren 	De verzorgende-IG in de GGZ handelt volgens de ethische maatstaven van de beroepsgroep (beroepscode) en de organisatie, ze toont zich eerlijk, betrouwbaar, gaat discreet met gevoelige zaken om en accepteert en respecteert de verschillen tussen zorgvragers en zij communiceert duidelijk verbaal en non-verbaal, zodat de zorgvrager respectvol wordt behandeld bij de persoonlijke verzorging en in voorkomende gevallen bij terminale zorg.	
Formuleren en rapporteren	<ul style="list-style-type: none"> Vlot en bondig formuleren 	De verzorgende-IG in de GGZ registreert haar bevindingen, onderscheidt daarbij de hoofd- van de bijzaken, zodat betrokkenen te allen tijde beschikken over een kernachtige en actuele rapportage over de gezondheidstoestand van de zorgvrager.	
Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	<ul style="list-style-type: none"> Aansluiten bij behoeften en verwachtingen "Klant"-tevredenheid in de gaten houden 	De verzorgende-IG in de GGZ geeft een op de zorgvrager gerichte ondersteuning bij persoonlijke verzorging, ze houdt zich aan gemaakte afspraken en checkt regelmatig of de zorgvrager nog tevreden is om er zodoende voor te zorgen dat de	

Kerntaak 1 Bieden van zorg en ondersteuning op basis van het zorgdossier**1.2 werkproces: Biedt persoonlijke verzorging en observeert gezondheid en welbevinden**

		ondersteuning goed blijft aansluiten op de afspraken en de verwachtingen.	<ul style="list-style-type: none">• Branchespecifiek:• Observatievaardigheden mbt de zorgcategorieën in de GGZ• Omgaan met levensinvulling en doodswens• Kennis van psychisch, somatisch en sociaal functioneren van mensen
--	--	---	--

Kerntaak 1 Bieden van zorg en ondersteuning op basis van het zorgdossier

1.3 werkproces: Voert verpleegtechnische handelingen uit

Omschrijving	De verzorgende-IG in de GGZ voert in het kader van de individuele gezondheidszorg verpleegtechnische handelingen - waaronder voorbehouden en risicovolle handelingen - uit in opdracht van een arts. Ze voert de verpleegtechnische handelingen uit zoals beschreven in de matrix bij de toelichting op werkproces 1.3 en houdt rekening met de kenmerken van de zorgvrager in de specifieke <i>GGZ-context</i> .		
Gewenst resultaat	De verpleegtechnische handelingen zijn op een professionele manier, volgens geldende protocollen en wet- en regelgeving, uitgevoerd.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Vakdeskundigheid toepassen	<ul style="list-style-type: none"> Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden Vakspecifieke manuele vaardigheden aanwenden 	De verzorgende-IG in de GGZ is in staat snel en accuraat te rekenen en werkt precies en bekwaam (met haar handen), zodat de verpleegtechnische handelingen op verantwoorde en juiste wijze worden uitgevoerd.	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen: Kennis van relevante materialen en middelen Kennis van de kwaliteitswet Zorginstellingen Kennis van methodisch handelen Kennis van protocollen m.b.t. hygiëne, veiligheid, ARBO, milieu, kwaliteitszorg, ergonomisch en kostenbewust werken Kennis van de Wet BIG Kennis van wet- en regelgeving Rekenvaardigheden – getallen Rekenvaardigheden – verhoudingen Kennis van farmacologie en multifarmacologie
Materialen en middelen inzetten	<ul style="list-style-type: none"> Materialen en middelen doelmatig gebruiken Materialen en middelen doeltreffend gebruiken 	De verzorgende-IG in de GGZ gebruikt voor het uitvoeren van de verpleegtechnische handelingen materialen en middelen op de juiste manier, zodat deze efficiënt en effectief zijn ingezet bij de uitvoering.	
Instructies en procedures opvolgen	<ul style="list-style-type: none"> Werken conform voorgeschreven procedures Werken conform veiligheidsvoorschriften Werken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen 	De verzorgende-IG in de GGZ houdt zich bij het uitvoeren van verpleegtechnische handelingen aan voorgeschreven (werk) procedures, volgt veiligheidsregels en voorschriften op en kent de wettelijke richtlijnen, waardoor de verpleegtechnische handelingen bekwaam en veilig worden uitgevoerd en risico's worden vermeden c.q. worden geminimaliseerd.	

Kerntaak 1 Bieden van zorg en ondersteuning op basis van het zorgdossier

1.5 werkproces: Begeleidt een zorgvrager

Omschrijving	<p>De verzorgende-IG in de GGZ begeleidt en stimuleert de zorgvrager bij het handhaven en vergroten van de zelfredzaamheid op psychosociaal en maatschappelijk gebied om <i>te functioneren in de maatschappij. Ze ondersteunt bij praktische zaken, bijvoorbeeld reizen met openbaar vervoer, leren omgaan met geld, etc.</i> Ook ondersteunt ze de zorgvrager bij het realiseren van een waardevolle dagbesteding, het opbouwen en onderhouden van zijn sociale netwerk en betreft ze het sociale netwerk bij de ondersteuning.</p> <p><i>De verzorgende-IG motiveert de zorgvrager ook om zoveel mogelijk de regie over zijn eigen leven te voeren en de eigen identiteit en levensinvulling te behouden. Ze ziet toe op zelfverzorging.</i> Ook begeleidt ze de zorgvrager bij de verwerking en hantering van de gevolgen van (psychiatrische) ziekte, beperking, therapie of behandeling.</p> <p>Daarnaast ondersteunt zij de naasten en let daarbij op signalen van overbelasting. Zij checkt of de betrokkenen tevreden zijn over de begeleiding.</p>		
Gewenst resultaat	De zelfredzaamheid van de zorgvrager is waar mogelijk gestimuleerd, waarmee hij een zo optimaal mogelijke mate van functionele autonomie heeft. De verzorgende-IG in de GGZ heeft op passende wijze de mantelzorgers/ naasten begeleid.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Begeleiden	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseren • Motiveren 	De verzorgende-IG in de GGZ biedt een sturende, motiverende of activerende begeleiding en stimuleert de zorgvrager om handelingen en activiteiten zoveel mogelijk zelf uit te voeren, zodat hij een positieve instelling en vertrouwen in zijn eigen kunnen opbouwt en hij zo veel mogelijk zelfstandig gaat en blijft functioneren. Daarnaast adviseert de verzorgende-IG in de GGZ de mantelzorger/naasten rekening te houden met hun draagkracht en geeft ze gerichte adviezen hoe ze deze kunnen versterken, zodat ze niet overbelast raken.	<ul style="list-style-type: none"> • Algemeen: • Kennis van het ICF-model • Kennis van algemene beginselen van gedragswetenschappen, sociologie en psychologie • Kennis van normen en waarden organisatie/ instelling • kennis van stoornissen, beperkingen, functioneringsproblemen en ziektebeelden mbt de zorgcategorieën • Nederlands - mondelinge taalvaardigheid • Sociale vaardigheden • Kennis van de sociale kaart • - • Branchespecifiek: • Kennis van het werkveld GGZ
Aandacht en begrip tonen	<ul style="list-style-type: none"> • Interesse tonen • Verdraagzaamheid en welwillendheid tonen • Bezorgdheid tonen voor anderen 	De verzorgende-IG in de GGZ toont haar betrokkenheid bij het fysieke en mentale welzijn van de zorgvrager, behandelt de zorgvrager met respect en geduld, zodat er een goede onderlinge relatie bestaat als basis voor de begeleiding bij de zelfredzaamheid.	
Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	<ul style="list-style-type: none"> • "Klant"-tevredenheid in de gaten houden 	De verzorgende-IG in de GGZ controleert of er aan de verwachtingen en wensen van de zorgvrager en naasten wordt voldaan, stelt de tevredenheid zo objectief mogelijk vast, zodat de zorgvrager en naasten tevreden zijn en blijven over de begeleiding bij de zelfredzaamheid.	

Kerntaak 1 Bieden van zorg en ondersteuning op basis van het zorgdossier			
1.5 werkproces: Begeleidt een zorgvrager			
			<ul style="list-style-type: none">• Kennis van begeleidingsmethodieken mbt de zorgcategorieën in de GGZ• Inrichting/ herstel sociale netwerk• Kennis van sociale psychiatrie• Kennis van psycho-educatie

			<ul style="list-style-type: none">• Kennis van begeleidingsmethodieken mbt de zorgcategorieën in de GGZ• Inrichting/ herstel sociale netwerk• Kennis van sociale psychiatrie• Kennis van psycho-educatie
--	--	--	---

Kerntaak 1 Bieden van zorg en ondersteuning op basis van het zorgdossier**1.6 werkproces: Begeleidt een groep zorgvragers**

Omschrijving	<i>De verzorgende-IG in de GGZ begeleidt een groep zorgvragers bij het zo optimaal mogelijk samenwonen in groepsverband, bijvoorbeeld bij gezamenlijke maaltijden en groepsactiviteiten. Zij creëert een zo stimulerend en prettig mogelijke leef- en verblijfsomgeving voor de groep, passend bij hun behoeftes en wensen, en betreft hierbij zonodig ook de naasten. De verzorgende-IG bevordert een goed groepsklimaat. Ze observeert de groepsdynamiek en het gedrag van de zorgvragers. Ze helpt een zorgvrager bij het verkrijgen van inzicht in het eigen gedrag en het effect van dat gedrag op anderen. Indien nodig bespreekt ze dit in de groep. Ze maakt afspraken over (gedrags)regels. Ze grijpt in of bemiddelt bij conflicten. Ze gebruikt de groep als therapeutisch instrument om de zorgvrager in zijn sociaal-maatschappelijk functioneren te versterken en hem te ondersteunen bij het opbouwen en onderhouden van contacten.</i>		
Gewenst resultaat	De groep zorgvragers voelt zich passend behandeld, afgestemd op de eigen behoeftes en wensen, op het gebied van zelfredzaamheid.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Begeleiden	<ul style="list-style-type: none">• Motiveren• Anderen ontwikkelen	De verzorgende-IG in de GGZ motiveert de groep zorgvragers om zich, binnen hun mogelijkheden, zo ver mogelijk te ontwikkelen op sociaal(-maatschappelijk) gebied en creëert, zonodig met naasten, een omgeving die hen stimuleert de grenzen van hun mogelijkheden te verkennen, zodat de begeleiding leidt tot de gewenste resultaten.	<ul style="list-style-type: none">• Algemeen:• Kennis van groepsprocessen• Observatievaardigheden• Kennis van socialisatie• Nederlands - mondelinge taalvaardigheid• Kennis van begeleidingsmethodieken mbt groepen• Therapeutisch klimaat
Omgaan met verandering en aanpassen	<ul style="list-style-type: none">• Met diversiteit (tussen mensen) omgaan	De verzorgende-IG in de GGZ is in staat om bij de begeleiding van een groep goed om te gaan met verschillen tussen de leden van zo'n groep en past haar communicatie, gedrag en begeleidingsvormen daarop aan, waardoor alle groepsleden zich op passende wijze behandeld voelen.	

Kerntaak 1 Bieden van zorg en ondersteuning op basis van het zorgdossier**1.7 werkproces: Ondersteunt bij wonen en huishouden**

Omschrijving	De verzorgende-IG in de GGZ ondersteunt bij huishouden en wonen. Zij ondersteunt zonodig bij: - het opruimen en schoonhouden van de woning/ leefruimte; - het verzorgen van textiel en maaltijden; - bij verzorgen van de (woon)kamer(s) en groepsruimten; - het doen van de boodschappen. <i>Ze ondersteunt de zorgvrager ook tot het (leren) voeren van een huishouden.</i>		
Gewenst resultaat	De zorgvrager is, volgens eigen wens en behoefte, ondersteund bij wonen en huishouden. De verzorgende-IG in de GGZ werkt volgens protocollen en heeft de juiste middelen en materialen ingezet.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Materialen en middelen inzetten	<ul style="list-style-type: none">• Materialen en middelen doeltreffend gebruiken• Materialen en middelen doelmatig gebruiken• Goed zorgdragen voor materialen en middelen	De verzorgende-IG in de GGZ kiest (schoonmaak-) middelen, -materialen, maakt er spaarzaam en kostenbewust gebruik van, gebruikt ze waarvoor ze bedoeld zijn en zorgt ervoor dat ze goed onderhouden zijn, zodat zij zich een voorbeeld toont voor de zorgvrager.	<ul style="list-style-type: none">• Algemeen:• Kennis van relevante materialen en middelen• Kennis van protocollen m.b.t. hygiëne, veiligheid, ARBO, milieu, kwaliteitszorg, ergonomisch en kostenbewust werken
Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	<ul style="list-style-type: none">• Aansluiten bij behoeften en verwachtingen	De verzorgende-IG in de GGZ geeft de zorgvrager een op de persoon gerichte dienstverlening, door o.a. een woon-leefklimaat te creëren dat de eigen levenssfeer en leefpatronen van de zorgvrager respecteert, zodat haar werkzaamheden goed aansluiten op de mogelijkheden en behoeften.	
Instructies en procedures opvolgen	<ul style="list-style-type: none">• Instructies opvolgen• Werken conform voorgeschreven procedures• Werken conform veiligheidsvoorschriften	De verzorgende-IG in de GGZ ondersteunt bij wonen en huishouden conform de aanwijzingen van haar leidinggevende/organisatie en de afspraken in het behandelplan en houdt zich nauwgezet aan bestaande protocollen, richtlijnen en (veiligheids)voorschriften van de organisatie, zodat de zorgvrager goede en veilige ondersteuning krijgt en de uniformiteit in de ondersteuning wordt gewaarborgd.	

Kerntaak 1 Bieden van zorg en ondersteuning op basis van het zorgdossier**1.8 werkproces: Geeft voorlichting, advies en instructie**

Omschrijving	De verzorgende-IG in de GGZ geeft voorlichting, advies en instructie ten behoeve van het behouden of vergroten van de zelfstandigheid van de zorgvrager, gericht op de mogelijkheden om met zijn beperkingen om te gaan, ook voor de betrokkenen. Zij geeft in voorkomende gevallen informatie over ziekten, <i>psychische</i> stoornissen en beperkingen en de gevolgen hiervan voor o.a. de persoonlijke verzorging en de huishoudelijke zorg. Zij geeft o.a. voorlichting en advies over een gezonde leefstijl, veiligheid in huis, hulpmiddelen, financieringsvraagstukken, gebruik van <i>psychofarmaca</i> , <i>bevorderen van gezond gedrag en achtergrond problematiek</i> . Tijdens de voorlichting, het advies en de instructie houdt ze rekening met bijvoorbeeld <i>gemiddeld complexe problematiek</i> . De verzorgende-IG instrueert in voorkomende gevallen de zorgvrager en eventueel de naasten een handeling uit te voeren of een hulpmiddel te gebruiken. Zij checkt of de informatie en/of instructie begrepen is.		
Gewenst resultaat	De verzorgende-IG in de GGZ heeft duidelijke en begrijpelijke voorlichting, advies en instructie gegeven, afgestemd op de zorgvrager in de GGZ.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Presenteren	<ul style="list-style-type: none">Duidelijk uitleggen en toelichtenOp de toehoorder(s) / toeschouwer(s) inspelen	De verzorgende-IG in de GGZ, legt onderwerpen duidelijk en correct uit, waarbij ze in haar stijl van communiceren rekening houdt met de doelgroep en controleert regelmatig of de informatie goed is overgekomen, zodat de (doel)groep beschikt over relevante informatie en deskundig advies.	<ul style="list-style-type: none">Algemeen:Voorlichting-, advies- en instructievaardighedenKennis van GVO-Branchespecifiek:Kennis van doelgroepen mbt de GGZKennis van relevante onderwerpen voor voorlichting, advies en instructie in de GGZ
Materialen en middelen inzetten	<ul style="list-style-type: none">Geschikte materialen en middelen kiezen	De verzorgende-IG in de GGZ kiest en gebruikt voorlichtingsmaterialen, hulpmiddelen of instructiematerialen die aansluiten bij het onderwerp, ze houdt bij de keuze rekening met de mogelijkheden, beschikbaarheid en de kosten ervan, zodat de materialen en middelen op de juiste manier kunnen worden ingezet.	

Kerntaak 1 Bieden van zorg en ondersteuning op basis van het zorgdossier**1.9 werkproces: Hanteert crisissituaties en onvoorziene situaties**

Omschrijving	De verzorgende-IG in de GGZ signaleert en onderneemt actie bij onvoorziene- en crisissituaties. Deze kunnen het gevolg zijn van gedragsproblemen van psychosociale of psychiatrische aard of grensoverschrijdend gedrag enerzijds of van problemen van somatische aard anderzijds. <i>Ze schat suicidaliteit en gevaar voor derden in.</i> De verzorgende-IG grijpt in en past in uitzonderlijke situaties middelen en maatregelen toe volgens afspraken in het behandelplan en de richtlijnen van de organisatie. <i>Bijvoorbeeld: fixeren, separeren, dwangbehandelingen.</i> Ze roept de hulp in van collega's of deskundige(n) van andere disciplines. <i>Ze voert zonodig preventieve acties uit die gericht zijn op het voorkomen van erger.</i>		
Gewenst resultaat	De verzorgende-IG in de GGZ pakt een crisissituatie of onvoorziene situatie op professionele wijze aan. Ze volgt geldende procedures en regelgeving en roept tijdig hulp in van deskundigen.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Samenwerken en overleggen	<ul style="list-style-type: none">Anderen raadplegen en betrekken	De verzorgende-IG in de GGZ roept (tijdig) de hulp in van anderen, zodat de zorgvrager snel en adequaat wordt behandeld en zonodig begeleid.	<ul style="list-style-type: none">Algemeen:Kennis van EHBOKennis van gedragsproblemenKennis van normen en waarden organisatie/ instellingKennis van methoden van crisisinterventieSignaleren van sociale problematiek, waaronder huiselijk geweldConflicthantering en omgaan met agressieKennis van de Wet BOPZ
Instructies en procedures opvolgen	<ul style="list-style-type: none">Werken conform voorgeschreven proceduresWerken overeenkomstig de wettelijke richtlijnen	De verzorgende-IG in de GGZ handelt volgens voorgeschreven procedures die in de zorgverlening gelden voor onvoorziene- of crisissituaties en kent de wettelijke richtlijnen die gelden voor dergelijke situaties en past deze toe, zodat de kwaliteit van de uitgevoerde interventies gewaarborgd is.	
Met druk en tegenslag omgaan	<ul style="list-style-type: none">Effectief blijven presteren onder drukGevoelens onder controle houdenGrenzen stellen	De verzorgende-IG in de GGZ blijft in stressvolle situaties gericht op het werk en de zaken die gedaan moeten worden, komt bij het stellen van grenzen met mogelijke alternatieven en kan haar eigen gevoelens en grenzen goed hanteren zodat zij effectief en professioneel blijft handelen.	

Kerntaak 1 Bieden van zorg en ondersteuning op basis van het zorgdossier**1.10 werkproces: Stemt de zorgverlening af**

Omschrijving	De verzorgende-IG in de GGZ stemt de werkzaamheden af met collega's onderling en met collega's van andere disciplines; plant, maakt afspraken met collega's over de manier waarop zij zorg verlenen en hoe ze dit organiseren en draagt indien nodig werkzaamheden over. De verzorgende-IG stemt de zorg zonodig af met naasten of met andere betrokkenen. Zij neemt deel aan voor afstemming relevante overlegvormen en collegiale consultaties. Ze past haar aanpak aan als blijkt dat dit nodig is.		
Gewenst resultaat	De verzorgende-IG in de GGZ heeft de uit te voeren zorg met alle betrokkenen zodanig afgestemd dat de continuïteit van de zorg gegarandeerd is en de zorgvrager de zorg als samenhangend geheel ontvangt.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Samenwerken en overleggen	<ul style="list-style-type: none">Anderen raadplegen en betrekkenAfstemmen	De verzorgende-IG in de GGZ vraagt in het kader van de afstemming van de zorgverlening de mening van alle betrokkenen en overlegt tijdig en regelmatig met hen, zodat ieders taak en inbreng duidelijk is.	<ul style="list-style-type: none">Algemeen:VergadervaardighedenNederlands - mondelinge taalvaardigheidSociale vaardighedenNederlands - schrijfvaardigheid-
Plannen en organiseren	<ul style="list-style-type: none">Doelen en prioriteiten stellenActiviteiten plannenTijd indelen	De verzorgende-IG in de GGZ bepaalt in overleg met betrokkenen welke werkzaamheden en activiteiten prioriteit hebben, zorgt ervoor dat de activiteiten goed op elkaar zijn afgestemd, zo ook met andere disciplines (ketenzorg) en plant de verschillende werkzaamheden, zodat alle benodigde werkzaamheden binnen de beschikbare tijd kunnen worden uitgevoerd.	<ul style="list-style-type: none">Branchespecifiek:Kennis van taken en rollen van andere disciplines binnen de specifieke branche

Kerntaak 1 Bieden van zorg en ondersteuning op basis van het zorgdossier**1.11 werkproces: Evalueert de zorgverlening**

Omschrijving	De verzorgende-IG in de GGZ evalueert (de totale) zorgverlening. Zij evalueert periodiek en aan het einde van het uitvoeringstraject de zorgverlening met alle betrokkenen. Ze verzamelt steeds relevante gegevens voor de evaluatie en analyseert deze. Zij bespreekt de gegevens uit de evaluatie met betrokkenen. Zij voert, indien daartoe aanleiding is, in overleg veranderingen door in het zorgplan. Ze schrijft eventueel ook een (eind)evaluatie ten behoeve van ontslag of overdracht naar een andere zorgsetting danwel voor beëindiging van haar eigen werkzaamheden. Zij houdt het zorgdossier bij.		
Gewenst resultaat	De zorgverlening is regelmatig en zorgvuldig geëvalueerd en het zorgplan is zonodig bijgesteld of er is een (eind)evaluatie opgesteld.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Aandacht en begrip tonen	<ul style="list-style-type: none">• Luisteren• Interesse tonen	De verzorgende-IG in de GGZ vraagt de zorgvrager en andere betrokkenen naar hun ervaringen, ideeën en gevoelens over de geboden zorg en begeleiding, luistert aandachtig en vraagt zonodig door, zodat ze deze informatie kan inbrengen bij de evaluatie.	<ul style="list-style-type: none">• Algemeen:• Gespreksvaardigheden• Feedbackvaardigheden• Reflectievaardigheden• Nederlands - taalverzorging en taalbeschouwing• Evaluatievaardigheden
Formuleren en rapporteren	<ul style="list-style-type: none">• Vlot en bondig formuleren	De verzorgende-IG in de GGZ formuleert scherp en kernachtig en op een ongecompliceerde manier haar bevindingen, zodat de evaluatie (verslaglegging) van de zorgverlening voor alle betrokkenen inzichtelijk en begrijpelijk is.	
Analyseren	<ul style="list-style-type: none">• Conclusies trekken• Oplossingen voor problemen bedenken• Informatie uiteenrafelen	De verzorgende-IG in de GGZ kan uit de gegevens en informatie die zij ten behoeve van de evaluatie heeft verzameld de belangrijkste informatie halen, trekt logische gevolgtrekkingen uit deze informatie en vindt manieren om eventuele problemen op te lossen, zodat ze het behandelplan zonodig op een verantwoorde wijze kan bijstellen en de zorgverlening verbeterd wordt, c.q. goed wordt afgesloten.	

Kerntaak 2 Uitvoeren van organisatie- en professiegebonden taken

Proces-competentie-matrix Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ)

Kerntaak 2 Uitvoeren van organisatie- en professiegebonden taken		Competenties																			
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
		Beoordelen en activiteiten initieren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwach- tingen van de "klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen
Werkprocessen																					
2.1	Werkt aan deskundigheidsbevordering en professionalisering van het beroep											X									
2.2	Werkt aan het bevorderen en bewaken van kwaliteitszorg																		X		
2.3	Geeft werkbegeleiding			X																	

Betekenis van de kerntaak voor deze brancheverbijzondering

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze brancheverbijzondering. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ)

Kerntaak 2 Uitvoeren van organisatie- en professiegebonden taken

2.1 werkproces: Werkt aan deskundigheidsbevordering en professionalisering van het beroep

Omschrijving	De verzorgende-IG in de GGZ werkt aan haar deskundigheidsbevordering en professionalisering van het beroep. Zij leest vakliteratuur, volgt bijscholing en voert haar werkzaamheden uit volgens de daar geleerde kennis en vaardigheden. Ze vraagt feedback over haar eigen functioneren en geeft feedback aan anderen. Ze stelt samen met haar leidinggevende een persoonlijk ontwikkelplan op en voert dit uit. Ze neemt deel aan inhoudelijke discussies met collega's en anderen over het beroep en levert zo een bijdrage aan visieontwikkeling van het beroep en de beroepsuitoefening en draagt deze visie ook uit aan anderen.		
Gewenst resultaat	De verzorgende-IG in de GGZ heeft haar deskundigheid actief en adequaat bevorderd. Ze heeft op een actieve en adequate manier bijgedragen aan de professionalisering van het beroep en de positionering van de beroepsgroep.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Vakdeskundigheid toepassen	<ul style="list-style-type: none"> Expertise delen 	De verzorgende-IG in de GGZ houdt vakkennis en vaardigheden bij en draagt de eigen kennis en expertise op begrijpelijke wijze over aan collega's en andere deskundigen, gebruikt feedback om van te leren en neemt deel aan inhoudelijk, beroepsmatige discussies, zodat zij werkt aan haar persoonlijke ontwikkeling en een bijdrage levert aan de professionalisering van het beroep verzorgende-IG.	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen: Feedbackvaardigheden Kennis van het werkveld Reflectievaardigheden Kennis van de sociale kaart

Kerntaak 2 Uitvoeren van organisatie- en professiegebonden taken**2.2 werkproces: Werkt aan het bevorderen en bewaken van kwaliteitszorg**

Omschrijving	De verzorgende-IG in de GGZ werkt aan het bevorderen en bewaken van kwaliteitszorg door bijvoorbeeld te participeren in ontwikkel- of intervisiegroepen en door haar kennis van het vakgebied in te zetten bij verbetertrajecten. Zij bewaakt systematisch de kwaliteit van haar werkzaamheden en signaleert en rapporteert tijdig knelpunten. Ze neemt deel aan onderzoeken die binnen de instelling verricht worden, gebruikt waar mogelijk informatie uit (wetenschappelijk) onderzoek en werkt mee aan standaard- en/of protocolontwikkeling. De verzorgende-IG in de GGZ werkt met kwaliteitszorgsystemen. Ze ziet toe op naleving van protocollen en richtlijnen van de organisatie.		
Gewenst resultaat	De verzorgende-IG in de GGZ heeft haar deskundigheid doelbewust aangewend om de kwaliteit van de werkzaamheden te verbeteren.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Instructies en procedures opvolgen	<ul style="list-style-type: none">Werken conform voorgeschreven procedures	De verzorgende-IG in de GGZ houdt zich aan de voorgeschreven procedures rondom kwaliteitsverbetering, zodat zij een effectieve bijdrage levert aan het bevorderen en bewaken van de kwaliteitszorg.	<ul style="list-style-type: none">Algemeen:Kennis van protocollen m.b.t. hygiëne, veiligheid, ARBO, milieu, kwaliteitszorg, ergonomisch en kostenbewust werkenKennis van kwaliteitszorgsystemen-Branchespecifiek:Kennis van branchespecifiek kwaliteitskader

Kerntaak 2 Uitvoeren van organisatie- en professiegebonden taken			
2.3 werkproces: Geeft werkbegeleiding			
Omschrijving	De verzorgende-IG in de GGZ werkt nieuwe collega's in en begeleidt studenten en stagiaires. Ze kiest in overleg een geschikte wijze van begeleiden. Zij instrueert hen en geeft aanwijzingen en adviezen en coacht hen. Ze geeft feedback op hun leeractiviteiten en beroepsmatig handelen. Ze begeleidt hen bij het ontwikkelen bij een beroepshouding. Ze biedt een optimaal leerklimaat. Ze participeert in begeleidings- en beoordelingsgesprekken.		
Gewenst resultaat	De verzorgende-IG in de GGZ heeft nieuwe collega's, studenten en/of stagiaires passende werkbegeleiding gegeven.		
Competentie	Component(en)	Prestatie-indicator	Vakkennis en vaardigheden
Begeleiden	<ul style="list-style-type: none"> Anderen ontwikkelen 	De verzorgende-IG in de GGZ schept een optimale leeromgeving die studenten/stagiaires stimuleert zich te ontwikkelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen als een deskundig beroepsbeoefenaar.	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen: Feedbackvaardigheden Kennis van werkbegeleidingsmethodieken Advies- en instructievaardigheden